



## სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების (SEA) პრაქტიკული გამოყენება საქართველოში ნარჩენების მართვის სექტორში

### SEA ტრენინგი-სემინარი 2: ეფექტური შეფასება, შემსუბუქება და მონიტორინგი

2015 წლის 21-22 სექტემბერი  
თბილისი, საქართველო





## SEA პროცესი: ძირითადი ელემენტები და აქტორები

გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისიის (UNECE) საერთაშორისო კონსულტანტები SEA-ს საკითხებში:

დოქტორი მაია გაჩეჩილაძე - ბოჟესკუ  
ბ-ნი მიქაელ მუსილი



# რა არის SEA

SEA სისტემატური & ადრეული პროცესი, რომელიც ხორციელდება შემოთავაზებული გეგმების, პროგრამებისა და სხვა სტრატეგიული აქტივობების გარემოსდაცვითი (& ჯანმრთელობაზე) ზეგავლენის გასაანალიზებლად და გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში შედეგების ინტეგრირებისათვის



# SEA-ს ძირითადი ამოცანები

- შემოთავაზებული ინიციატივის გარემოსდაცვითი და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ზეგავლენის ანალიზი
- სავარაუდო უარყოფითი ზეგავლენის შემცირების / სავარაუდო დადებითი ზეგავლენის გაძლიერების ღონისძიებების განსაზღვრა
- დაგეგმვის პროცესში დაინტერესებული მხარეების მოსაზრებების / წვლილის გათვალისწინება
- დაგეგმვის წარმმართველების, გადაწყვეტილებების მიმღებებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეებისათვის ინფორმაციის მიწოდება სავარაუდო ზეგავლენის / პრობლემების თაობაზე



Programme carried out with the financial assistance of the European Union



UNITED NATIONS ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE



UNEP



UNIDO

# რისთვის გვჭირდება SEA

- კარგი/მაღალი ხარისხის დაგეგმვის დოკუმენტის მომზადების (ანუ, დაგეგმვა) და განხორციელების ხელშეწყობისათვის
- იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მდგრადობასთან დაკავშირებული მოსაზრებები გათვალისწინებული & ინტეგრირებულია დაგეგმვისა და გადაწყვეტილებების მიღების პროცესებში
- იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ეკონომიკული დაგეგმვა შეესაბამებოდეს გარემოსდაცვით მოთხოვნებსა და პოლიტიკას (მაგ., კლიმატის ცვლილებასთან, ჰაერის ხარისხთან, ბიომრავალფეროვნებასთან დაკავშირებით)



# SEA გამოყენების სახელმძღვანელო პრინციპები

- ხორციელდება დაგეგმვაზე პასუხისმგებელი უწყების მიერ
- გადაწყვეტილების მიღების პროცესში გამოიყენება შეძლებისდაგვარად ადრეულ ეტაპზე
- ორიენტირებულია ძირითად საკითხებზე
- ახორციელებს ალტერნატივების გონივრული რაოდენობის შეფასებას
- იძლევა ძირითადი დაინტერესებული მხარეებისა & საზოგადოების ჩართულობის სათანადო შესაძლებლობებს
- ხორციელდება ანალიზის სათანადო, ხარჯთეფექტური მეთოდებისა & საშუალებების გამოყენებით
- ცალკეული **SEA** მორგებულია შესაფასებელ გეგმას ან პროგრამას, ითვალისწინებს მის სფეროს, დაგეგმვის პროცესს, დოკუმენტის სტრუქტურას, სახელმწიფო უწყებებს და სხვა ჩართულ დაინტერესებულ მხარეებს და სხვ.

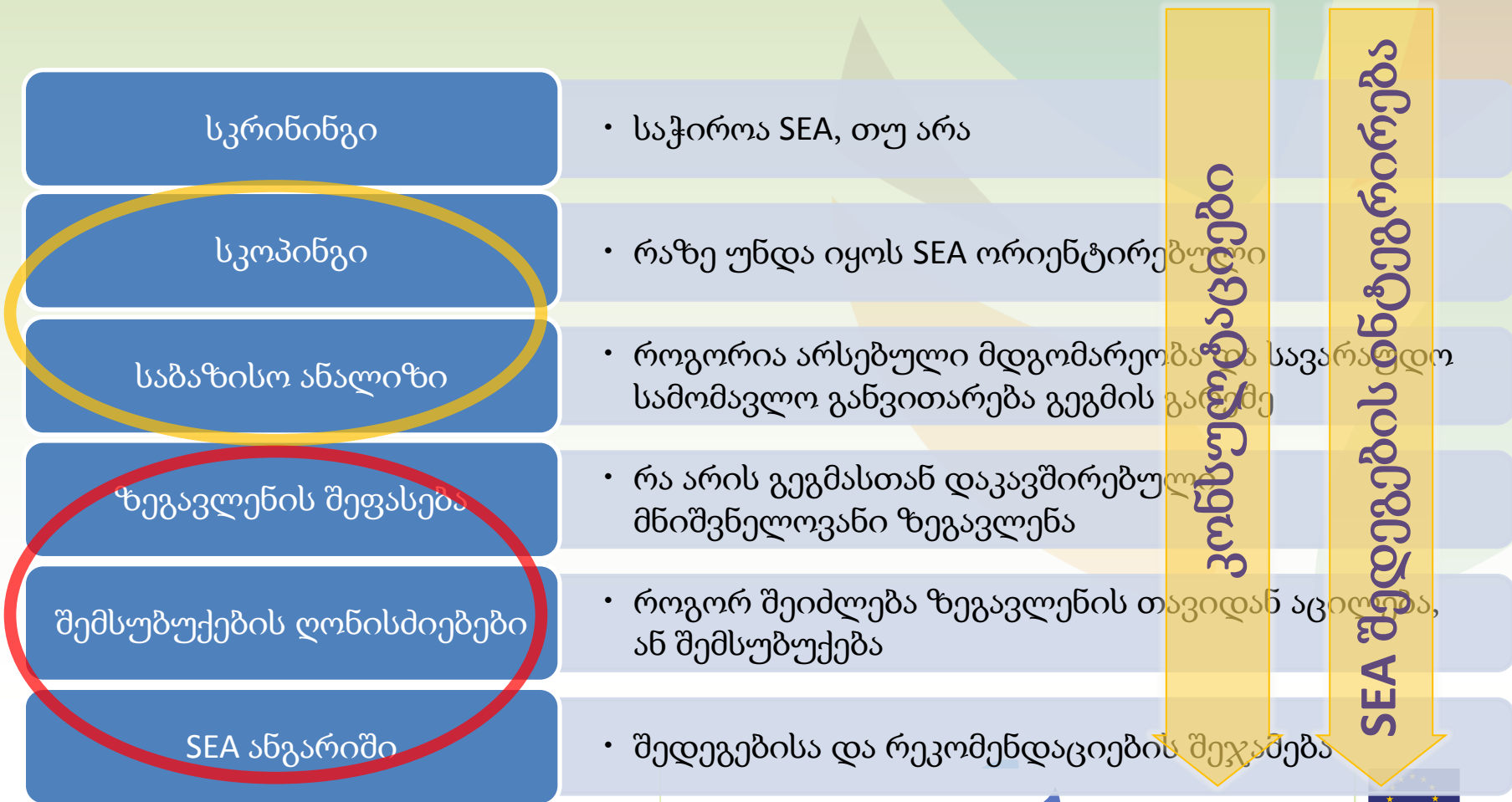
# SEA და EIA (გზშ)

SEA არ არის მეგა გზშ და ის არ უნდა ახდენდეს მის დუბლირებას. იდეალური SEA მოიცავს იმ პრობლემურ სტრატეგიულ საკითხებს, რომელთა ეფექტურად მოგვარება ვერ ხორციელდება პროექტის დონეზე გადაწყვეტილებების მიღებით.

SEA-მ ხელი უნდა შეუწყოს გზშ-ს ეფექტურად გამოყენებას და წარმოადგინოს სახელმძღვანელო მითითებები მომდევნო გზშ-ებისათვის, მაგ.:

- განსაზღვროს სპეციფიური საკითხები, რომლებსაც უნდა მოიცავდეს გზშ
- განსაზღვროს ოპტიმალური ადგილები (ან “გამოუსადეგარი ადგილები”) დიდი ტერიტორიების ფარგლებში
- გამოყოს სხვა პროექტებთან მიმართებაში სავარაუდო ერთიანი ზეგავლენა, რაც გათვალისწინებული უნდა იქნას გზშ-ში.

# ტიპიური SEA ეტაპები და ანალიზი



Partnership for Environment and Growth 





# SEA ტრენინგი სემინარი 2

## ზეგავლენის შეფასება:

სტრატეგიულ დოკუმენტთან დაკავშირებული რისკების, შესაძლებლობების ან/და სავარაუდო ზეგავლენის განსაზღვრა და შეფასება

ალტერნატივების შეფასება

## შემსუბუქების ღონისძიებები:

ღონისძიებების შემუშავება სავარაუდო უარყოფითი ზეგავლენის თავიდან არიდების, შემცირების ან კომპენსირებისათვის და სავარაუდო დადებითი ზეგავლენის გასაძლიერებლად

## მონიტორინგის ღონისძიებები:

გარკვეული დროის განმავლობაში გეგმის ან პროექტის განხორციელების სავარაუდო მნიშვნელოვანი ზეგავლენის მონიტორინგის ინდიკატორების განსაზღვრა

ოპტიმალურ შემთხვევაში შედეგები/პროდუქტები (ანუ, შემსუბუქების ღონისძიებები, მონიტორინგის ღონისძიებები) ინტეგრირებული უნდა იქნას შეფასებულ დოკუმენტში

SEA ანგარიში

# SEA-ს ძირითადი მონაწილეები (აქტორები)

- სექტორული უწყებები = დამგეგმავი სააგენტოები
- გარემოსდაცვითი და ჯანდაცვის უწყებები
- სხვა სამთავრობო უწყებები
- კონსულტანტები და ექსპერტები
- საზოგადოება, სამოქალაქო საზოგადოება და არასამთავრობო ორგანიზაციები

# ვარიანტები SEA-ს განხორციელების უზრუნველსაყოფად

შიდა ორგანიზაციული: თავად გეგმის შემდგენლების მიერ (უმჯობესია, SEA-ს ძირითად ეტაპებზე დამოუკიდებელი განხილვით ან აუდიტით)

შიდა ორგანიზაციული, მაგრამ მოშორებით: იგივე უწყების მოხელეების მიერ, მაგრამ რომლებიც არ იყვნენ ჩართულნი გეგმის მომზადების პროცესში (უმჯობესია, SEA-ს ძირითად ეტაპებზე დამოუკიდებელი განხილვით ან აუდიტით)

შიდა ორგანიზაციული და გარე რესურსით: შეფასების გარკვეული ელემენტები / ნაწილები ხორციელდება გარედან (კონსულტანტების, აკადემიური უწყებების, გარემოსდაცვითი უწყებების მიერ), დანარჩენი - შიდა ძალებით

მხოლოდ გარე რესურსით: მთელი SEA ხორციელდება გარე რესურსების გამოყენებით, დამოუკიდებელი კონსულტანტების, აკადემიური დაწესებულებების და ა.შ. მიერ

# EaP GREEN

Partnership for Environment and Growth



Programme carried out with the financial assistance of the European Union

## შეკითხვები ან კომენტარები?

## გმადლობთ ყურადღებისათვის!



**GEO**  
Georgia's Environmental Outlook

